

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Διευθυντῆς Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ ΒΕΗΣ

Συντάκται Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗΣ.

ΤΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐκδίδεται: Κ. ΖΙΒΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φυλλάδ: Γιάννη Καμπύδη, «Ἐδγή», *sonnetto*. — Ἀργύρου Ἐδταλιώτη, «Στίχος». — Emile Zola, «Ἐπεισόδια καθημερινοῦ βίου», (Κακομοιριά), διήγημα. — Κώστα Παδδαγιάννη, «Παράξενα τραγούδια», (Ἀριστόδημος). — Γρ. Ξενοπούλου, «Ὁ Ψυχοπατέρας» (ἄσμα). — Η. Ardel «Καρδία Σκεπτικιστοῦ» (μυθιστορία).
Ἐξωφύλλου: Ι. Χρονογράφου, «Ἀπογευματιανή». — Γ. Ι. Κάο, «Ἀνάλεκτα». — «Ἀλληλογραφία».

Συνδρομή: Ἐν Κωνσταντιπόλει γρ. 40. — Ταχυδρομικῶς γρ. 84. — Ἐξωτερικοῦ φρ. γρ. 12. — Ἐκαστον φυλλάδιον γρ. 1.
Ἄμα τῆ πληρωμῆ τῆς συνδρομῆς δίδεται τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μυθιστορήματος.

Adresse: N. PHALÈRE BEY

Directeur de "L'ECHO LITTÉRAIRE,,

12 Rue Haratchi, Galata - Constantinople.

EN ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύπος Κ. ΖΙΒΙΑΔΟΥ καὶ Σας, Γαλατῆ, ὁδὸς Χαρχατῆ, ἀριθ. 12.

1896

ΑΠΟΓΕΜΑΤΙΑΝΗ

Ξέπασχα και χιόνι! πρώτη φορά που το βλέπομεν και αυτό, οι περισσότεροι τουλάχιστον, και ήλιος μαζί! ἄ, τὸν πεντάγωνο τὸν Μάρτι! τί ἔμορφα! ὅταν μέσα στους κήπους, που ἀνθίζουν τὰ πρώτα δέντρα τοῦ καλοκαιριοῦ, ἔρχεται ἀραιή ἡ χιονιά, νομίζεις ὅτι ὁ ἀέρας παίρνει ἀπὸ τίς φροντωμένες κάτασπρες ἐρεικίες τὰ μικρὰ μικρὰ πέταλά τους και τὰ σκορπίζει ὀλόγυρα.

“Ολοι ἔχετε τὰ νέα σας ἀπὸ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς” τί νὰ τὰ ξαναλέμε; Οὐφ!... ὁ κόρος. Ἐπὶ τέλους θὰ τελειώσῃ και αὐτὴ ἡ ἱστορία, διότι ἤρρισεν. Και ἕνα πράγμα που ἀρχίζει θὰ τελειώσῃ. (Νὰ φοβᾶστε τὰ πράγματα που δὲν ἀρχίζουν...) Θὰ λήξῃ τὸ ἀνικαρόν ἐκεῖνο ἀναμείγμα και ἀνηχητό κλάμα τῆς χονδρομερούς τροφῆς, που παραθέτουν ἐκάστοτε οἱ ἐπιτήδειοι εἰς τοὺς ὄχλους. Τὰ ἴδια «συνθηματικά ψεύδη» ἐκθᾶπτονται κάθε τόσο ἀπὸ τὴν τέφρα τῶν αἰώνων, διὰ νὰ ριφθοῦν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πλήθους, τοῦ χάσκοντός μ' ἀνοικτὸν στόμα, πρὸ τῆς ἱερᾶς κονίστρας τῶν Παναθηναίων και ὁ ἴδιος συρφετός, ἡ ἴδια ἀνθρωπίνη μάζα ἀκριβῶς πρὸ χιλίων πεντακοσίων ἐτῶν, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου, ἐτρέφετο διὰ τελευταίαν φοράν ἀπὸ τὸν ἴδιον χυλὸν που παρατίθεται και σήμερα. Και οἱ πλατύστομοι αἰετοὶ θὰ ἔχουν δίκαιον νὰ φωνάζουν πάντοτε: «Δὲν φθίνει ἡ ἰδέα. Ἐπανέρχονται εἰς τὴν Ἀττικὴν—καθὼς φάλλει εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν ὠδὴν του ἑνὸς ἀπὸ τοὺς θερμότερους ποιητὰς τῆς σημερινῆς Ἰταλίας, ὁ νέος Ρικάρδο Πιττέρι—ἐπανέρχονται φαιδρὸι ἐν τῇ γονιμότητι τῆς φύλης, τὰ ἀρχαῖα φέροντες περὶ τὴν ὄσπν ὄπλα και νέα ἐπὶ τῶν γειλιένων ἄσματα, πολιοὶ ἀθληταὶ και νεάζοντες αἰετοὶ, ἐπανέρχονται αἱ παρθέναι, περικαλλεῖς ὡς αἱ ψαλλεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀνακρέοντος, ἀγναὶ ὡς αἱ λαξευθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κλεομένηους. Δὲν φθίνει ἡ ἰδέα...» Τὸ εἶπε και ὁ Πίνδαρος: «παλιὸ κρασί και νέο τραγούδι» και περιμένω μὲ μεγάλην ἀνοπομονησίαν νὰ μάθω πῶς τὸ εἶπε και ὁ Παλαμᾶς μας εἰς τὸν «Ἕμνον του» μὲ τὴν τόσο ἰδικὴν του ἀντίληψιν και μὲ τὴν... ἀντίληψιν τῆς μουσικῆς τοῦ Σαμάρα.

Ἀλήθεια, ἀκούσαμε και μεῖς λίγην ἑλληνικὴν μουσικὴν, προχθὲς τὸ βράδυ Τρίτην, ἀπὸ τὸν «Νέον μελοδραματικόν» τοῦ Ἐύντα. Εὐγε εἰς τὸν νεαρόν μαέστρον! Ἡ ἐπιβολὴ του και τὸ θάρρος του ἦσαν πραγματικῶς ἀνώτερα τῶν ἀξιώσεών του, και ἀξία καλύτερας τύχης. Τὸν ἀδίκησεν ἴσως και ὁ καιρὸς. Τὸ ἀκρατῆριον ἀραιὸν και ἥμισυ ἐκλεκτόν. Τὸ

πρόγραμμα ὅσον ἐνδέχεται ἀκατάστατον. Ἐπνίξαν τὴν πρώτην πράξιν τοῦ «Ἕμνοντος» μέσα σὲ δύο κακόγυρα και βραυμερὰ γαλλικὰ μελοδραμάτια, τὰ ὅποια, ἐννοεῖται, ἔτερφαν και ἠύφραξαν και ἐνθουσίασαν τὸν κόσμον κτλ. Ἀπὸ τὴν ὥραν που ἠκούσθησαν αἱ 435 δονήσεις τοῦ λα, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον ἠρμόζοντο τὰ ὄργανα τῆς ὀρχήστρας. (αὐτὴν τὴν σοφίαν τὴν χρεωστώ εἰς τὴν πλαγινὴν μου ἔδραν, μουσικὴν ἐξ ἐπαγγέλματος) ἕως τὴν ὥραν που κατέπεσεν διὰ τελευταίαν φοράν ἡ αὐλαία, ἐσκεπτόμενη ποιοὶ νᾶχουν δίκαιον: ἐκεῖνοι που κόπτονται διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν σκηναίην, ἡ τὸ κοινὸν που τὴν κρίνει ἀναξίαν τῆς ὑποστηρίξεώς του; και εὔρον ὅτι τὸ σοφώτερον εἶναι νὰ δώσῃ κανεὶς δίκαιον και εἰς τὰ δύο μέρη... Ἐλησμόνησα νὰ σᾶς πῶ, πῶς ἂν δὲν εἶχα τὴν πεποιθήσιν ὅτι θὰ τὸ κάμῃ μετὰ τῆς ἰδιαζούσης εἰς αὐτὸν ἀπτικῆς χάριτος ὁ Σαμαὶ τῆς πόλεως μας, θὰ ἔλεγα μερικὰ διὰ τὴν ἐπιτυχὴ διάπλασιν τοῦ σχήματος (role) τοῦ Κύρ προεστοῦ ὑπὸ τοῦ βαθυφώνου Πασαντώνη, και περισσότερα ἀκόμη διὰ τὸ λέγειν (diction) τῆς πρώτης ὑψιφώνου κ. Πρένση κ. τ.

I. ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τί δὲν μᾶς ἐπιφυλάσσει ἀκόμη ὁ αἰὼν μας! Καλὰ ἔλεγε και κάποιος, πῶς ὁ αἰὼν μας τώρα, που νοιώθει τόσο γρήγορο τὸ τέλος του, προσπαθεῖ, θαρρεῖς, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο νὰ παραγερμίσῃ ἀπὸ παράδοξα τὸ λίγο που τοῦ μνίσκει, ἂν νὰ λυπᾶται ν' ἀφήσῃ τίποτε και διὰ τὸν διάδοχόν του.

Περὶ τώρα τὰ τόσα και τόσα πηδημάτά του, γιατί τὸ πρώτο ἐπιστημονικὸ φύλλο, που σᾶς πέσῃ στὰ χέρια, τὰ ζωγραφίζει ἀκριβῶς εὐδιάκριτα.

Μοῦθε στὸ νοῦ τὸ ζήτημα τῆς χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν. Αὐτὸ εἶναι πολὺ παλιὸ, δὲν εἶναι ἔτσι; Και ὅμως εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ πρωτοτυπώτερα καινούργια. Εἶναι ἐπιδιορθωμένο ἂν τὰ κουρελάκια, που, μὲ μιὰ τέχνη τῆς ὁποίας τὸ μυστικὸ μόνος οἱ γυναῖκες κατέχουν, ἂν περάσῃ ἡ μύδα τους, τ' ἀλλάζουν κάπως και τὰ κάμνουν πάλι τῆς τελευταίας μόδας.

Και ἔχει και ἄλλην πρωτοτυπίαν, ὅτι, ἐνῶ γιὰ ὅλες τίς ἄλλες μὸδες ἐπιβαρύνουν τὴν τσέπη τῶν συζύγων των (τοῦ συζύγου τῆς ἐκάστη, δηλαδὴ) αὐτὴ ἐπιβαρύνει αὐτὰς και ξελαφρώνει τοὺς ἀνδρας. Παρατηρήθη δηλαδὴ, ὅτι, ὅσον αἱ προσπάθειαι τῶν γυναικῶν, ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸ τὸ ζήτημα, στέφονται ὑπὸ εὐτυχίας, τόσο χάνουν τὸ ἀρθρον λιθανωτὸ που τίς κλίνει στὸν βωμό τους οἱ ἄνδρες, και αὐτὸ τὸ λιθανωτὸ δὲν εἶναι πάντοτε ἀνέξοδο.

“ΕΥΧΗ,”

(Σορρέττο).

Τὴν πλάση ἡ νύχτα σκοτεινὴ σὰν πίσσα τὴ σκεπάζει...
Σφουράει ὁ ἀνεμοστρίφουλας, που τὴν βροχὴν ἐτοιμάζει...
Σειοῦνται τὰ φύλλα τῶν δεντρῶν... και τρέχουν τρομασμένα
μὲς τίς μονιές τους νὰ κριφθοῦν τὰ γόρνια ἡμερωμένα...

Ἀπὸ τὰ καταχθόνια ἡ γῆς βούϊσμα, σὰ μούγκρα, βγάζει...
και μὲς τὴν κοσμοχαλασίαν... σὲ στήθια ἀνταριασμένα,
ἀπ' τὴ φουρτούνα ἡσυχία θαρᾶβει πῶς ἀρπάζει!
κα' ἡ τρικυμία τὰ μάτια του τὰ δείχτει στεγνωμένα!

Και ξάφνου ἀκούει μιὰ πνιχτὴ φωνὴ ἐτοιμαθανάτου:
«Ἐλεμισσύνη, Χριστιανὲ, μὲ πέθανε τὸ κρῖον...»
Δίνει βοήθεια και γελᾶει γιὰ τὸ ἀξάφνόν του ἀστεῖο!

και προχωρεῖ!... και τὴ φωνὴ τὴν ξανακούει σιμά του:
«Χιλιόχρονος ἀφεντικό...» Τότες τὰ δόντια τρίζει
σπρόχνη ἀπὸ ἐμπρός του τὴ σιαὶ κα' ἡ μπόρα τὴ γκρεμίζει...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΗΣΗΣ.

Ο ΣΤΙΧΟΣ

«Ὁ στίχος εἶναι ἱερὸν πρᾶμα!» ἔλεγε μιὰ φορά ὁ Ψυχάρης. Και τόσο βαθιὰ μου ἐντυπώθηκε ὁ φιλοσοφικός του ἐκεῖνος ἀφορισμός, που σὰ μουσικὴ ἀπὸ τότε ἀντιλάει μὲς τὸ νοῦ μου, και τὸ λέγω, και τὸ ξαναλέγω: «ἱερὸν πρᾶμα ὁ στίχος!»

Φυσικὰ, ὁ καλὸς ὁ στίχος, ὅχι ὁ ἀχαμνός, αὐτὸς εἶναι ἱεροσουλία.

Τί εἶναι που μᾶς τὸν κάμνει ἱερὸν ἕνα στίχο. ἕνα δίστιχο, ἕνα ποίημα; ἄραγε τὸ μέτρο; ἡ ἀρμονία; τὸ πελεκημένο, τὸ τερνευμένο τὸ λεχτικό; Τίποτις ἀπ' αὐτὰ, αὐτὰ ὅλα εἶναι δορυφόροι τοῦ ἀστρου που λαμπρύνει και θερμαίνει τὸ ποίημα, —τῆς ἀθάνατης τῆς ἀλήθειας.

Μὲ τὸ νὰ παρασταῖν πιστότατα ὅτι ἔχει ὑψηλὸ και εὐγενικὸ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, γίνεται ἱερὸς ἕνας στίχος.

Δύσκολη τέτοια παράστασις, τόσο δύσκολη, που καλὸς ποιητὴς που κατορθώνει στὴ ζωὴ του νὰ γράψῃ μερικὸς ἱεροὺς στίχους.

Ὁ ἴδιος, ἂν εἶναι ἀληθινὸς ποιητὴς, ἂν ἔχη δολαδὴ στὸ νοῦ του ὕλικὸν κατὰλληλο γιὰ παράστασις, τὸ νοιώθει πῶς κάθετου ἔργο εἶναι ἀπλῆ

δοκιμὴ, ἀπλὸς ἀγῶνας νὰ παρασταθῇ ἀκέρηκ ἡ ἀλήθεια.

Γράφει ὁμοῖο στίχο, καὶ ὡς τόσο κάτι τοῦ λείπει! αὐτὸ τὸ κάτι πρέπει νὰ βρεθῇ, αὐτὸ τὸ μικρὸ τὸ σύφρωμα νὰ χαθῇ ἀπὸ τὴν ἤρημ τὴν ἐπιφάνεια που καθρεφτίζει τὸν ποιητικὸν στοιχασμό του ὅχι γιὰ νὰ γείνη ὠραῖος ὁ στίχος, μόνον γιὰ νὰ ἱστορήσῃ πιστὰ τὴν ἀλήθεια, και νὰ γείνη ὠραῖος. Μιὰ λέξη κάποτε μοναχὴ, σὲ ἄτοπη θέσι βλαμμένη, τὴν ταράζει και τὴν σαλεύει τὴν ἐπιφάνεια, τὴ χαλνᾷ τὴν πιστὴν παράστασις. Κάθετα λοιπὸν ὁ ποιητὴς και σπουδάζει, σπουδάζει ὥσπου νὰ βρῇ τὴ θέσι που χρειάζεται ἡ λέξη ἐκεῖνη στὸ μωσαϊκόν του, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ νόημα μὲ τὴ δύναμη και μὲ τὸ χῶμα που τοῦ ἀξίζει.

Ἄλλοτε πάλι δὲν εἶναι ἡ θέσι, μόνον ἡ ἴδια ἡ λέξη που χρειάζεται. Ἡ λέξη ὑπάρχει, ἐπειδὴ ὑπάρχει τὸ νόημα, πρέπει λοιπὸν νὰ βρεθῇ. Περνοῦνε μέρες και δὲ βρίσκειται ἡ λέξη! ἔρχεται ὅμως ἡ ὥρα τῆς, και προβάλλει σὰ διαμάντι και παίρνει τὴ θέσι τῆς στὸ ἱερὸ καλλιτέχνημα.

Ἔτσι δούλευε τοὺς στίχους τοῦ ὁ ἀθάνατος ὁ Σολωμός. Και τὸν ἔχουμε ἀπόδειξις τρανὴ πῶς τὸ σύστημα τοῦ νὰ πελεκᾷ ὁ ποιητὴς μὲ ὑπο-

μονή τό στόχο του άντίς νά τόν ζετινάζη σάν πυροτέχνημα κι άς είναι κι άδούλευτος, δέν είναι καινούργιο σύστημα καθώς θέλουμε νά πουν οι σπυρινοί οι φράγκοι, μόνο παμπάλαιο καθώς ή τέχνη. «Οί μικροδουλειές κάμνουν τό τέλειο, είπε ο Μιχαήλ Άγγελος, — μά τό τέλειο μικροδουλειά δέν είναι».

Μά από τίς χειρότερες ψώρες τής σημερινής εποχής είναι και τό πολύ τό διάβασμα. Άρρώστια του νου, και τό σύμπτωμά της, — φιλομαθεια δίχως κρίση. Άγκυητοί μου νέοι, κι άγκυητότερές μου κοπέλλες, μήν πολυδιαβάζετε. Ρίξτε τα στον Κεράτιο τά χαθεμένα σας τά ρομάντσα. Σάν καθήστε τό βράδυ, άντίς τόμους μωρολογιά, και μάλιστα ξένη μωρολογιά, διαβάστε ένα δυό κλους στόχους. Όρίστε ένα διστιχο γιά μιάν άρχή, περιμένο κατά τύχη από τό Σολωμό: πήτε μου άν δέν έχη δέκα τόμους ρομάντσα μέσα του:

Κ' όταν άκούω ξένο παιδί κοντά μου
Μά ν να νά λην, μου σχιζεται ή καρδιά μου.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ.

EMILE ZOLA

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΒΙΟΥ

ΚΑΚΟΜΟΙΡΙΑ

I

Ο Γενάρης περνά ψυχρός, φαρκάκι. Άπό δουλειά, ψωμί και φωτιά, τίποτα δέν άπόμεινε στό σπίτι. Η φαμίλια του Μορισώ ούτε νά φάγη πιά δέν είχε. Η γυναίκα πλύστρα, ο άντρας χτίστης, καθούνται κι' οι δυό με τό μικρό τους σε μιιά φωλιά, πού φαίνεται σά λεικές στό παράμερο εκεί μέρος πούνε χτισμένη. Άπάνω στό πέφτο πάτωμα του σπιτιού, πιάνουν μιιά κάμαρη, τόσο χαλασμένη πού βλέπεις και τή βροχή νά μπαίνει μέσα, από τίς γραμαδες του ταβανιού. Και πάλε θά τά υποφέρανε όλα χωρίς νά βγάλουν λόγο, άν ο μικρός των Καρλότ, ένα ζουρίδι δέκα χρονώ, δέν είχε ανάγκη νά κλοπαγή γιά νά μεγαλώση. Ένα παιδί άρρωστιακό, λιγνό, πολύ ντυλικάτο, πού με τήν παραμικρότερη αίτία έπεφτε στό κρεβάτι. Όταν επήγαινε στό σχολιό, άν επιμελιούνταν κομμάτι γιά νά μάθη, έτσι πώς είχε όρεξι, όλα με μιιάς, τήν άλλη μέρα άρρωστούσε. Μά πάλε, όσο χαλασμένο, γλωμό, κι' άν φαίνονταν, από τό κόψιμο του προσώπου του άμέσως καταλάβαινες τί διαβολάκι, τί άνοιχτοματάκι, παιδί ήταν. Σ' είχε κάτι λόγια, κάτι ιδέες, πιό μεγάλες άπ' τό μπόι του.

Οί γονιοί του τ' άγαπών, τρελλώνονται γι' αυτό. Τίς μέρες πού δέν έχουν ψωμί νά του δώσουν, κλαίουν, φαρκάκουνται, γιάτί συλλογίζονται πώς τά παιδιά πεθαίνουν σάν τίς μυίγες στό σπίτι.

II

Έξω, στό δρόμο, σπάνουν παγωνιές. Ο πατέρας μπήρεσε νά χωθή σ' αυτή τή δουλειά. Ίσιώνει τ' αυλάκια με τό φιαρί και μ' αυτό κερδίζει δυό φράγκα τήν ήμέρα. Ώστού νά ξαναρχίσουν τά γιαιτιά, όλα καλό κι' αυτό γιά νά μήν πεθάνουν άπ' τή πείνα. Μά ένα βράδυ γυρίζει ο άνθρωπος σπίτι του και βρίσκει τόν Καρλότ πλαγιασμένο. Τι έχει, ούτε ή μητέρα του τό ξέρει. Τόν έστειλε, λέγει, ως τίς Κοντέλ, στή θειά του, νά διη γιά κανένα σόρεμα πιό ζεστό άπ' τή βλουζα πού φορούσε και τόν έκανε νά τρέμη σά φύλλο. Η θειά του είχε κάτι φορέματα μόνο γιά μεγάλους ανθρώπους, και τό παιδί γύρισε με τρεμούλες, ζαλισμένο, σά νά ήπια. Τώρα κοιτάται στό κρεβάτι, τό μέτωπό του βγαζει φωτιές, παραμυλνει, θαρρεί πού πιάνει μπιλίες και φωνάζει.

Η μητέρα κρέμασε ένα κουρελιασμένο σάλι στό παράθυρο γιά νά στουμπώσει τό σπασμένο γυαλί. Άπάνω μονάχα ψηλά έμειναν δυό παράθυρα γερά, κι' άπ' αυτά περνά τό σταχτερό φως του ουρανού. Η φτώχεια ξεγύμνωσε τό δωμάτιο άπ' όλα τά στρωσίδια: όλα τους τ' άσπέρουχα είναι ένέχυρο. Μιά βραδυά γιά νά μή μείνουν χωρίς ψωμί αναγκάστηκαν νά πουλήσουν ένα τραπέζι και δυό καρέκλες.

Πρώτα ο Καρλότ κοιμούνταν κατγής. Άφού του όμως άρρώστησε του έδωσαν τό κρεβάτι, αλλά και και δέ βρίσκει ήσυχία γιάτί, ρουχτιά ρουχτιά τραβούσαν από κάτω του τό μαλλί του σελτέ και τ' άδιναν μιιά πλάτρα πού τ' άγόραζε μιτό φράγκο τή λίτρα.

Τώρα ο πατέρας και ή μητέρα πλαγιαζουν σε μιιά κώχη, άπάνω σε ένα συκαμερό άχυρόστρωμα πού και οι σκυλοι ακόμα δέ θά τό στερηγαν νά πλαγιασουν. Κι' οι δυό έδωσαν τόν Καρλότ πού γύριζε άνήσυχα μέσα στό κρεβάτι του. Τι νάχη άραγε τό κακόμοιρο και πολεμά! Μήν τύχη και τό δάγκασε κανένα ζω, νά μήν τόν έδωσαν κανένα πειραχτικό πράγμα κι' ήπια!

Μιά γειτόνισσα άπ' τό πλαγιό τό δωμάτιο ή κ. Μποννέ μπήκε κείνη τήν ώρα μέσα κι' άρου κλοκοίταξε τό μικρό λέγει πώς έχει άνεμοπύρωμα. Τήν ξέρει καλά εκείνη αυτή τήν καταραμένη άρρώστια. Άμ' δέν έχασε και τόν άντρα της άπ' αυτήν.

Άπάνω σ' αυτά τά λόγια ή μητέρα άρχίζει τά κλάμματα και όρμα και σφίγγει τόν Καρλότ στήν άγκαλιά της. Ο πατέρας σάν τρελλός βγαίνει, πάει νά φέρη ένα γιάτρο. Σε λίγα γυρίζει μαζί μ' ένα μεγαλόανθρωπο με κάτι μούτρα, σά δυό ώρες νά φέξη. Ο γιάτρος βάζει τ' αυτό του στή ράχη του παιδιού και τό στηθοχτυπά χωρίς ούτε λόγο νά βγάλη άπ' τά χείλια του. Ώστερα άναγκάζεται ή κ. Μποννέ νά πάη στό δωμάτιό της και νά φέρη χαρτί και μολύβι γιά νά γράψη ο γιάτρος τή συνταγή του. Άμα τήν έτελείωσε κι' έφευγε, όλο έτσι βουβός,

παραγμένη τρέχει ή μητέρα κατόπι του και με μισοπνιγμένη φωνή τόν ρωτά.

— Τι άρρώστια έχει τό παιδί μου γιάτρο;

— Πλευρίτη, άπαντά σύντομα, σύντομα.

Ώστερα ήρτε και ή σειρά του νά ρωτήση.

— Είστε καταγορημένοι στό φιλανθρωπικά καταστήματα;

— Όχι γιάτρο μου. Μά δέν είχαμε ανάγκη. Ημασταν πολύ καλά ως τό περασμένο κλοκαίρι, ο χειμώνας μάς άράνισε.

— Μή χειρότερα! μή χειρότερα! είπε κι' έφυγε με τήν ύπόσχεσι νά ξανάρτη.

Η κ. Μποννέ τούς δανείζει ένα φράγκο γιά τό φαρκάκοπιό. Με τά δυό φράγκα του Μορισώ, άγόρασαν ένα κατασάβλι, λίγα κάρβουνα και κερί.

Η πρώτη νύχτα πέρασε καλά. Άναψαν τή σόμπα. Ο άρρωστος σάν άποκοιμισμένος άπ' τή πολλή ζέστη δέ μιλει πιά. Τά μικρά χεράκια του βγαζουν φλόγες. Οί γονιοί βλέποντας τό άποκατωμένο άπ' τόν πυρετό ήσύχασαν.

Τήν άλλη μέρα τί κακό, τήν ώρα πού ο γιάτρος μπροστά στό κρεβάτι κούνησε τό κεφάλι του μ' άπελπισία. Μόνο κανένα ξαρκικό πού δέν τούς κατέβηκε άπ' τήν τρομάρα πού τούς έπιασε.

III

Πέρασαν πέντε μέρες και τίποτα δέν άλλαζε. Ο Καρλότ κοιμάται ζαρωμένος κοντά στό μαξιλάρι του. Μέσα στήν κάμαρη ή φτώχεια φουά δυνατώτερα: θαρρείς πού μπαίνει με τόν άέρα μαζί από τίς τρύπες του ταβανιού και του παραθύρου. Τό δεύτερο βράδυ είχαν πουλήσει και τό τελευταίο πουκάμισο τής μητέρας. Τό τρίτο, χρειάστηκε νά τραβήξουν ακόμη καμπόσες ρουχτιές μαλλί, από κάτω από τόν άρρωστο, γιά νά πάγουν στό φαρκάκοπιό. Κατόπι στέρεψαν πιά όλα, δέν έμεινε τίποτα γιά νά πουλήσουν.

Ο Μορισώ όλο σπάνει κάθε μέρα, παγωνιές, αλλά τά δυό φράγκα του δέ φτάνουν. Μ' όλη τήν άπελπισία πού τόν επλάκωνε όταν συλλογίζονταν πώς δέν θά τούμενε πιά δουλειά, ο κακόμοιρος ευχονταν τό λυώσιμο τής παγωνιάς, μήν τύχη και θανατώση τόν Καρλότ τό τρομερό αυτό κρύο, άν έβαστούσε.

Όταν πηγαινει στήν εργασία του χαρούμενος βλέπει πώς υπάρχουν ακόμα πολλοί άσπροι δρόμοι. Ώστερα θυμάται τό μικρό πού πανοδέρνει εκεί πάνω και με παρακαλετά ζητά άπ' τό Θεό μιιά άχτίνα του ήλιου, μιιά άνυξιάτικη ζέστη νά σκουπίση τό χιόνι.

Τούλάχιστο, έλεγε, νά ήταν καταγορημένοι στό φιλανθρωπικά καταστήματα θά είχαν τότες τό γιάτρο και τά γιάτρικα χωρίς τίποτα.

Πηγαινει ή μητέρα στό Δημαρχείο αλλά τής λέγουν ότι είναι πολλοί πού ζητούν και πρέπει νά περιμένη. Δέν γύρισε όμως και μ' άδειά χέρια. Μιά

σπλαχνική κυρία τής έδωσε πέντε φράγκα. Άλλά γλήγορα τελείωσαν κι' αυτά, κι' ή φτώχεια ξαναρχισε.

Τήν πέμπτη μέρα ο Μορισώ φέρνει γιά τελευταία φορά τά δυό του φράγκα. Τό λυώσιμο τής παγωνιάς άρχισε: όταν του έδωσαν του είπαν κι' ένα ευχαριστώ, πού θά 'πη: μήν έρχεσαι πιά.

Η σόμπα στέκεται κρύα, ψωμί δέν έχουν, ούτε πηγαινουν πιά τίς συνταγές στό φαρκάκοπιό.

Μέσα στό βρωμικό δωμάτιο, τό λερωμένο άπ' τήν ύγρασία, ο πατέρας και ή μητέρα τρέμουν άντίκου στό μικρό τους πού ψυχραχει. Η κ. Μποννέ δέν έχρεται πιά νά τούς διη. Είναι, λέγει, πολύ ευάλσθητη, πολύ πανετική και δέ μπορεί νά βιαστώση στή λύπη πού θά τής προξενήση ή κατάσταση τους.

Οί άλλοι άνθρωποι του σπιτιού, βιαστικά βιαστικά, περνών μπροστά άπ' τήν πόρτα.

Άπ' άνάμεσα ή μητέρα, πιάνεται στό δάκρυα, ρίχνεται στό κρεβάτι κι' άγκαλιάζει τό παιδί και τό σφίγγει, σάνά θέλει νά του δώση άπ' τή δική της τή ζωή γιά νά τό γιάνη.

Ο πατέρας, σάν τό βωδι, στέκεται ώρες στό παράθυρο, πότε και πότε σηκώνει τό σάλι και βλέπει τούς πάγους νά λιώνουν, τό νερό νά στάζει χοντρές χοντρές σταλαματιές άπ' τή στέγη και νά λερώνη τό δρόμο. Ποιός ξέρει, συλλογίζεται μόνος του, μπορεί κι' αυτό νά ώφελήση τόν Καρλότ.

Ένα πρωί ο γιάτρος λέγει ότι δέ θά ξανάρτη πιά, τό παιδί είναι άπορρασιμένο, αυτός ο ύγρος καιρός τ' άράνισε, είπε.

Σ' αυτά άπάνω ο Μορισώ τρίζει τά δόντια του. Έτσι ε! πού θά 'πη οι καιροί άραρίζουν αυτόν τόν κακόμοιρο κόσμο. Έκανε παγωνιές, κι' αυτό πείραζε, έλυωσαν οι παγωνιές κι' αυτό είν' άκόμα χειρότερο!... Άν έστεργε ή γυναίκα θάναθαν ένα κοιλό κάρβουνα, θά πήγαιναν όλοι μαζί, θά γλύτωναν μιιά ώρα πρωτίτερα.

Ξανασηκώνεται ή μητέρα και πάγει στό Δημαρχείο αυτή τή φορά τής ύπεσθήθηκαν ότι θά στείλουν βοήθεια, και περιμένουν. — Τι κακορίζικη μέρα αυτή! ένα σκυλίτικο κρύο πέφτει, θαρρείς, άπ' τό ταβάνι. Έβαλαν ένα γωματένιο τσανάκι γιά νά παίρνη τό νερό πού στάζει σε μιιά άκρα του δωματιού. Άπό χτές έχουν νά φάγουν. Τό παιδί μόνο ήπια ένα φλιτζάνι μαλαχτικό πού έφερε άπάνω ή σπιτονοικοκυρά.

Ο πατέρας κάθεται μπροστά στό τραπέζι με τό κεφάλι σκυμμένο μέσα στό χέρια του και φυλάει σά σαστισμένος. Τ' αυτά του βοϊζουν.

Σε κάθε κρότο περπατησις ή μητέρα τρέχει στήν πόρτα, θαρρεί πού έφτασαν πιά ή βοήθεια πού τής ύπεσθήθηκαν. Χτυπά ή ώρα έξη κι' ακόμα κανείς δέ φάνηκε νάρτη.

Τό νύχτασμα άρχισε: τό φως πού τρεμόσβυνε, θολό, βαρύ, και άπαίσιο έμοιαζε ψυχομάχημα. Άξαρνα μέσα στό σκοτάδι πού όλοένα κατέβαινε, ο

Καρλότ μουρμουρίζει κάτι μισοφαγωμένα λόγια.—
Μητέρα... Μητέρα... Η μητέρα του τόν πλησιάζει.
"Ένα ψυχρό φύσημα θανάτου της έρχεται κατάνου-
τρα. Βάζει τ' αὐτὴ της, τίποτα δὲν ἀκούει, μὲλις
διακρίνει τὸ παιδί μὲ ἀναποδογυρισμένο κεφάλι, μὲ
ἀλύγιστο σὰν τὸ ξύλο λαϊμό. Φωνάζει σὰν τρελλή:
Φῶς! γλήγορα φῶς! Καρλότ μίλησέ με.

Τὸ κερί εἶχε τελειώσει καιρὸ τώρα. Μὲ τὴ βία
ποῦ ἔτριβε τὰ σπύρα, τὰ σπάνει ἀνάμεσα στὰ δάχ-
τυλά της. Ἀπελπισμένη πιά πασπατεύει τὰ χέρια
καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ...

— "Αχ θεέ μου, πεθάνει... Σήκω Μορισώ καὶ σὺ,
διές. Ὁ πατέρας σηκώνει τὸ κεφάλι σὰν τυφλὸς ἀπ'
τὴ μαυρίλα τῆς νύχτας.

— "Ε καλὰ, τί θέλεις! πεθαμμένο 'ναι... γλύ-
τωσε. Ἡ κ. Μποννὲ ἀκουσε τὰ κλάμματα τῆς
μητέρας κι' ἀπεφάσισε πιά νὰ κατέβῃ μὲ τὴ λάμπα
της. Τὴν ὥρα ποῦ ἄρχισαν οἱ δύο γυναῖκες νὰ σι-
ζοῦν τὸ μικρὸ, χτυπᾷ ἡ πόρτα. Τὸς ἔφεραν βοή-
θεια δέκα φράγκα, μπιλλιέτα ψωμιῶν καὶ λουκάνικα.

Ὁ Μορισώ γελά σά γάγας καὶ λέγει ὅτι ἀργὰ πάν-
τοτε φθάνουν ἀπ' τὰ φιλάνθρωπικὰ καταστήματα.

IV

"Αχ! τὸ κακόμοιρο μικρὸ κουράρι τοῦ παιδιοῦ
λιγνὸ, ἐλαφρὸ, σὰν πούπουλο. Πῆς ποῦ πλάγιασεν
στὸ κρεβάτι ἕνα σπουρήτι πού ἦσαν στὸ δρόμο
ψοφισμένο ἀπ' τὸ κρύο· περισσότερο τόπο δὲν ἔπιανε.

Τῆς κ. Μποννὲ λύθηκε πάλι ἡ γλώσσα. Προτείνει νὰ
φάγουν στὸ πλάγι τοῦ παιδιοῦ· τί φελοῦν τὰ κλάμμα-
τα, λέγει, μήπως θὰ τὸ ἀναστήσουν; Ἐκείνη εἶναι πρό-
θυμη νὰ φέρῃ τὸ ψωμί καὶ τὸ κρέας, ἀκόμη καὶ κερί.

Τὴν ἀφίγουν νὰ κἀνῃ ὅτι θέλει. Ἐτοιμάζει αὐτὴ
τὸ τραπέζι σὲ λίγα, βάζει κατὰ λουκάνικα ὀλόζεστα.

Οἱ Μορισώ πεινασμένοι τρώγουν μὲ λαίμαργία
κοντὰ στὸν Καρλότ, ποῦ βλέπουν τὸ γλωμὸ πρό-
σωπο του μέσα στὴ σιά. Ἡ σόμπα καίει. Τὸ γλιανὸ
ροχάλισμά της τοὺς κάνει ν' ἀναγχαλιάζουν. Κάπο-
τε, κάποτε τὰ μάτια τῆς μητέρας ὑγραίνονται, με-
γάλα δάκρυα πέφτουν ἀπάνω στὸ ψωμί της. "Αχ
πῶς θὰ ζεσταίνονταν τώρα ὁ Καρλότ, μὲ τί ὄρεξι
θᾶτρωγε τὰ λουκάνικα...

Ἡ κ. Μποννὲ ἐπιμένει καὶ καλὰ ν' ἀγρυπνή-
σῃ. Τὰ μεσάνυχτα ὁ Μορισώ ἀποκοιμήθηκε μὲ τὸ
κεφάλι ἀκουμπισμένο στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, κι'
οἱ δύο γυναῖκες ἔψψαν καρτέ. Προσκάλεσαν καὶ μιὰν
ἄλλη γειτόνισσα, μιὰ φάρτρα 18 χρονῶ, ποῦ ἔ-
φερε μαζί της καὶ μιὰ καράφα ρακί, γιὰ νὰ βάλῃ δά
κι' αὐτὴ κάτι στὸ μερίδιό της. Ἐπειτα ἄρχισαν μὲ
ρουφίζιες νὰ πίνουν τὸν καφέ καὶ νὰ μιλοῦν χαμηλά,
λέγοντας ἀναμεταξύ τους κάτι τρομαχτικὲς ιστορίες
πεθαμμένων ἀγάλια ἀγάλια ἢ φωνὴ τους δυνάτεις,
πῆσαν δρόμο οἱ φυλακίες, μιλοῦν γιὰ τὸ σπίτι, γιὰ τὸ
μαχαλά, γιὰ ἕνα φονικό ποῦ ἔγινε στὸ δρόμο τοῦ Νωλέ.
Ἀπὸ καμμιὰ φορὰ ἡ μητέρα σηκώνεται καὶ βλέπει
τὸν Καρλότ, σὰν νᾶθελε νὰ καταλάβῃ ἂν ἐσάλεψε.

Ἀποσπερὶς δὲν εἰδοποίησαν τὴ Δημοκρατίαν καὶ γι'
αὐτὸ ἔπρεπε νὰ φυλάζον τὸ μικρὸ ὡς κῦριο ὅλη τὴν
ἡμέρα. Ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἄλλο δωμάτιο ἀναγκά-
ζονται νὰ μένουν στὸ ἴδιο μὲ τὸν Καρλότ. Τρώγουν,
κοιμοῦνται, ἐκεῖ.

Κάποτε τὸν ξεγνοῦν ὕστερα ὅταν τὸν ξαναθυμηθοῦν
θαροῦν πῶς τὸν εἶχαν καὶ τὸν ἔχασαν ἀκόμη μιὰ φορὰ.

Τὴν μεθυριανὴ μέρα πιά, φέρουν τὸ κιβούρι
μακρὸ σὰν κουτὶ παιχνιδιῶν, ἀπὸ τέσσαρα σα-
νίδια πολὺ κκοσυνηρωσμένα, ποῦ τὸ ἔστειλε τὸ
Δημοκρεῖον, τὸ πετοῦν μέσα, καὶ δρόμο, τρέχουν
στὴν Ἐκκλησιᾶ. Πίσω ἀπὸ τὸ κερὸ ἔρχεται ὁ πά-
τέρας μὲ δύο συντρόφους του ποῦ τὸν ἀπάντησαν στὸ
δρόμο, κατόπι ἡ μητέρα, ἡ κ. Μποννὲ κι' ἡ ἄλλη ἢ
γειτόνισσα, ἡ φάρτρα. Ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος βουτᾷ
μέσ' στὶς λάσπες ὡς τὰ μισὰ τὰ γόνατα. Δὲν βρέ-
χει ἀλλὰ ἡ καταχνιὰ εἶναι τόσο πυκνὴ ποῦ μου-
σκεύει τὰ φορέματα.

Στὴν Ἐκκλησιᾶ διαβάζουν τὰ νεκρώσιμα, καὶ τὸ
τρεχὸ ξεναρχίζει ἀπάνω στὸ λιγδωμένο ἀπ' τὶς
λάσπες πεζοδρόμι.

Τὸ νεκροταφεῖο εἶναι μακρὸ, στὴν ἄκρη τοῦ κό-
σμου θαρρεῖς, ἔξω ἀπ' τὰ κάστρα. Ἀπ' τὰ πολλὰ
περσοῦν ἕνα φράχτη ἀπὸ σανίδια καὶ φθάνουν ἐκεῖ,
σ' ἕνα πλατὺ, ἀπέραντο τόπο, τριγυρισμένο μὲ ἄσπρα
ντουβάρια.

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ φαίνονται ἄγρια χορτάρια. Ἡ γῆ
σκαμμένη σὲ πολλὰ μέρη κάνει καμπούρες, καὶ κάτω
κάτω ἐκεῖ βαθειὰ φαίνονται κάτι δένδρα γυμνά, ποῦ
τὰ μαῦρα κλωνιά τους λειοάζουν τὸν οὐρανὸ.

Ἡ συνοδία βαρὺ βαρὺ περπατεῖ ἀπάνω στὸ ἄ-
χαμνὸ χῶμα. Ἀρχισε νὰ βρέχῃ κι' ἀκόμη περιμένουν
νᾶρτῃ αὐτὸς ὁ γέρος ὁ παπᾶς τοῦ νεκροταφεῖου. Ἀπ'
τὰ πολλὰ ἤρτε· τελείωσε κι' αὐτὸ.

Ὁ Καρλότ πάγει νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ ποῦ κοιμοῦνται
ὅλοι. Ὁ τόπος ὅλος φαίνεται σπαρμένος ἀπὸ σταυ-
ροὺς ἀναποδογυρισμένους ἀπὸ τὸν ἄερα, στεφάνια σα-
πισμένα ἀπ' τὴ βροχῆ, ἕνας τόπος κκομοιορίας καὶ λύ-
πης, ἔρημος ποδοπατημένος, ποῦ ἀχνίζει ἀπὸ τὶς στί-
βες τῶν κουραριῶν ποῦ σωρεύει ἐκεῖ ἡ πείνα καὶ τὸ κρύο.

V

Τὸ χῶμα πέφτει, ὁ Καρλότ εἶναι στὸν πάτο τοῦ
λάκκου, οἱ γονεῖς του φεύγουν ἀπὸ καὶ χωρὶς οὔτε
κᾶν νὰ μπορέσουν νὰ γονατίσουν, γιὰ τὴν πατώνουν
μέσα στὴ λάσπη.

Ἡ βροχῆ ἀκόμη δὲ στάθηκε. Ὁ Μορισώ μὲ τὰ
τρία φράγκα ποῦ τοῦ ἔμειναν ἀπ' τὴ Δημοκρατικὴ
βοήθεια, προσκαλεῖ τοὺς συντρόφους νὰ πιδοῦν ἀπ'
ἕνα. Μπαίνουν σ' ἕνα καπηλειό, μαζεῦονται ὅλοι τριγύ-
ρω στὸ τραπέζι καὶ πίνουν. Κατόπι μὲ τὴ σειρά κερνᾷ
κι' ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς συντρόφους. Στὸ γυρισμὸ ὅταν
ἡ συνοδία ἔμπαινε στὴ πόλι ὅλοι ἦταν στὸ κέφι.

"Αχ! κκομοιοριά!

Μετάφρασις I. Δ. Γ.

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΔΟΥ

Ο ΨΥΧΟΠΑΤΕΡΑΣ

2

ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ

Ἀριστόδημε! τῆς καταφρόνιας κακόμοιρο
ἀποπαίδι καὶ τῆς καταλαλιᾶς θρέμα τῆς
ξακουσμένης Σπάρτης καὶ ψευδαδίας τοῦ τὰ ν
ἢ ἐπὶ τᾶς γέννημα καὶ δοῦλε τῆς δειλείας·
βλαστὲ τοῦ νίκῃ ἢ θάνατος καὶ τέκνο
τῆς φυγῆς· καμῖρι τοῦ Εὐρώτα τοῦ μυριό-
δοξου καὶ λειποτόχτη τῶν Τεμπῶν τοῦ θείου
Λεωνίδα σύντροφε διαλεχτὲ καὶ ἄδοξε προ-
δότη του· ἢ ἀδικί σου, ἴσως, καὶ μαῦρου
καταφρόνια, γιὰ πάντα θὰ μᾶς συγκινῇ,—
γιὰ πάντα...

Πῶς ἤθελα νὰ τῶσθυνα τῆς ιστορίας τὸ
φύλλο, τὸ ἄσβεστο, ποῦ γράφει τὴ φυγὴ σου!..

Ἀριστόδημε! ἄτυχε ἄρωστε τοῦ Ἀλπι-
νοῦ, καὶ τοῦ Εὐρύτου σύντροφε ἀνάξιε· νι-
κημένε ὑπὸ τὴν ἀρωστία τοῦ κορομοῦ, κα
ἀπὸ τὴ βαθύτερη ἀρωστία τῆς ψυχῆς νι-
κημένε· ἀδέξιε μημητὴ τοῦ ἀρωστού σου
συντρόφου, καὶ προδότη του· καταφρονητὴ
τῆς ὀδοῦς τῆς παντοτεινῆς λιγόψυχε, καὶ
ἄμοιρε αἰώνιας καταφρόνιας (ζηλεφτὴ ἢ ἄ-
δική σου, ἴσως, καὶ ἄσπλαχνη καταφρόνια
ἀφτῆ, γιὰ πάντα θὰ μᾶς συγκινῇ,— γιὰ
πάντα...

Πῶς ἤθελα νὰ τῶσθυνα τῆς ιστορίας τὸ
φύλλο, τὸ ἄσβεστο ποῦ γράφει τὴ φυγὴ σου!..

Ἀριστόδημε! τῆς ιστορίας αἰώνια κατὰ-
δικε· ὁ κόσμος εἶνε ἀδικος· δὲν σιχωφάει
τὴν πρώτη ἁμαρτία μ' ὅσες κι ἂν τὸν πο-
τίσης καλωσίνες ὕστερα. Καὶ ἡ φυγὴ σου
ἀπὸ τοῦ Λεωνίδα καὶ τῶν διακόσιω ἐνε-
νηνταενῶ τὸ δοξασμένο τὸ πλευρὸ, δὲν ἀπο-
πλύθηκε τέλεια, γιὰ τὴν ιστορία τῶν αἰώνω
τὴν ἀδυσώπητη, μὲ τὸ δοξασμένο σου στὶς
Πλαταῖες θάνατο! Οὔτε ἂν ἐπεφτες χίλιες
φορὲς ἀκόμη, σὲ χίλιες ἄλλες Πλαταῖες! Κ'
ἢ ἀδική σου τύχη γιὰ πάντα θὰ μᾶς συγ-
κινῇ,— γιὰ πάντα...

Πῶς ἤθελα νὰ τῶσθυνα τῆς ιστορίας τὸ φύλ-
λο, τὸ ἄσβεστο, ποῦ γράφει τὴ φυγὴ σου!..

Κ. ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

(*Ἴδε σελ. 59).

Ἀνθή.— (Κυττάζει τὸν θεῖόν της ὡς ἀρη-
ρημένη. Μετ' ὀλίγον κάθηται καὶ ἀγαλιέται
εἰς δάκρυα). Ἐγὼ φταίω... χί, χί, χί, ἔγώ...

Βένιερος.— Ἐ, τί ἐπαθες;

Ἀνθή.— Ἐθ... μῶ... σα... τε...

Βένιερος.— Ἐλα, ἔλα μὴν κλαῖς. Ἐτσι σέ το
εἶπα... Μὲ σένα δὲν ἐθύμωσα διόλου. Ἐσένα σ' ἄ-
γαπῶ. Κύτταξε μονάχα νὰ μὴν πῆς σέ κανένα
τίποτε ἀπ' αὐτὰ... οὔτε τί μου εἶπες, οὔτε τί σου
εἶπα...

Ἀνθή.— Τσον! (κροταλίξει τὴν γλώσσα ἐπὶ
τῶν ὀδόντων.)

Βένιερος.— Θὰ παίζης ἀπόψε καὶ σὺ;

Ἀνθή.— Θὰ παίζω.

Βένιερος.— Νὰ λοιπὸν δύο δραχμῆς, γιὰ νὰ
παίζης δυνατὰ.

Ἀνθή.— (Μειδιᾷ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρύων
της) Εὐχαριστῶ... Ξεῖρατε θὰ κᾶνω συντροφιά μὲ
τὴν Οὐρανία.

Βένιερος.— Νὰ κἀμῃς. Ἐχομε κ' ἕνα σωρὸ
πράγματα ἀπόψε ποῦ σᾶρέσουν. Τσᾶ, μπισκότα
πιτσούρα, κέξ, σάνδχιτες...

Ἀνθή.— (γελά κατευχαριστημένη.) Σάνδχιτες!

Βένιερος.— Κρασί, κονάκ, σατρεζ, κερασό,
σιγαρέτα αἰγυπτιακά, (νᾶθγαιαναν τουλάχιστον τὰ
ἔξωδα!)

Ἀνθή.— (Λίαν εὐθόμος.) Ὁ, αὐτὰ σᾶς τὰ
χαρίζω... Μὰ νὰ σᾶς πῶ, θεῖς, νὰ ζῆτε. Γιατί
τσιμπᾶτε τὰ χαρτιά μὲ τὴν καρδίτσα;

Βένιερος.— (τρομαχτῶν) Σούτ! (προσποιοῦμε-
ρος ἀμέσως ἀπλότητα.) Ἄ δὲν βαρύνεσαι. Ἐτσι
γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα.

Ἀνθή.— Per passa tempo;

Βένιερος.— Ναι.

Ἀνθή.— Νὰ πᾶρω μιὰ κερρίτσα κ' ἔγώ νὰ σᾶς
βοηθήσω;

Βένιερος.— Ὁχι, ὀχι, εὐχαριστῶ! (Μετά τινα
σιγῆν ὡσεὶ μοιολογῶν) Ποῦ νὰ τα καταλάβῃς ἐσὺ
αὐτὰ καὶ νὰ σου τᾶλεγα. Βρέ παιδί! Ἡ Τύχη δὲν
εἶνε τυρλή; Πολὺ καλὰ. Ἐγὼ τῆς βάζω σημάδα-
νια στὸ δρόμο της, γιὰ νὰ ἔλθῃ φερρερ! κατ' εὐ-
θεῖαν πρὸς ἐμέ... Βέβαια!... (Ἀκοῦονται βήματα
εἰς τὸ σαλόνι. Ὁ Βένιερος κρέπτε τὴν καρδίτσα
καὶ προσποιοῦται ὅτι μετᾷ τὰ παιγνιόχαρτα.)

Γεώργος.— (ἀπομακρύνων τὸ παραπέτασμα).
Θεῖς! ὁ Βένιερος μορφαῖει). Δὲν ἔρχεσθε μέσα,
σᾶς παρακλῶ; Ἐξερς τὰ χαρτιά ὁ Παντελῆς.

Βένιερος.— Ἀμέσως.

Γεώργος.—(προχωρών) Ἄ, καινούργιες τράπου-
λες! (ίσταται καὶ παρατηρεῖ ἐφ' ὅσον ὁ θεὸς του
τὰς μετρᾶς, μαζεύει καὶ ἐπιθυμᾷ λακέρει).

Βένιερης.—(ἐγείρεται) Πάμε. (Ἐξέρχεται. Ὁ
Γεώργος ἀκολουθεῖ).

Ἀνθή.—(μυστηριωδῶς). Γεώργο! Γεώργο!

Γεώργος.—(Παραμερίζει τὸ παραπέτασμα) Δὲν
μπορῶ τώρα.

Ἀνθή.—Γιὰ καλὸ σου.

Γεώργος.—(στρέφει τὴν κεφαλὴν). Τί εἶνε;

Ἀνθή.—Τὸ θεῖο τὸν ἀγαπῶ διπλᾶ ἀπὸ σένε,
γιατὶ μοῦ ἔδωσε ἓνα διπλό (τῷ δεικνύει τὸ
δίπραγμα).

Γεώργος.—(φροντίζων) Ἀνόητη!

Ἀνθή.—Ἀνόητη! (Μαζεύει τὰ ἐργόχειρα, τὰ
κάνιστρα κτ.λ. καὶ φορτωμένη ἐξέρχεται διὰ τῆς
πρὸς τὰ δεξιὰ θύρας, ἐν ᾧ τερστιζει α' Ἐτίναξε
τὴν ἀνθισμένη μυρταλιά.» Ἡ σκηνὴ μένει ἐπ'
ὀλίγον κενή. Ἀκούεται ὁ κώδων τῆς θύρας. Μετ'
ὀλίγον εἰσέρχεται ὁ Εὐτύχιος ἀπὸ τὸ σαλόνι.

Εὐτύχιος.—Μὰ πού εἶνε λοιπὸν αὐτοὶ;

Φραντζέσκα.—(ἀπὸ μέσα) Τώρα θὰ ἔλθουν τοὺς
εἰδοποιῶ.

Οὐρανία.—(εἰσέρχεται σφειδὸν ἀμέσως, κρα-
τοῦσα ἀγκαλιά ἀνθέων, τὴν ὁποῖαν ἀποθέτει ἐπὶ
τῆς τραπέζης). Σὺς ἐνόησα ἀπὸ τὸ βῆμά σας...
Καθῆστε... (Ἀνοίγει ὀλισσίδιου τὸ παραπέτασμα).

Εὐτύχιος.—Καὶ ἔλθατε...

Οὐρανία.—Ὅχι, ἐρχόμουν νὰ τοποθετήσω αὐτὰ
τὰ ἄνθη.

Εὐτύχιος.—(καθήμενος) Σκοτούρες πάλι ἀπόψε.

Οὐρανία.—Εὐχάριστος ὅμως... Μάρεσι νὰ βλέ-
πω κόσμο στὸ σπίτι... Στὸ δικό μας στὴ Σύρα δὲν
ἐδεχόμεθα ποτέ... ὄχι τώρα βέβαια μὲ τὴ δυστυχία,
ἀλλὰ καὶ πρῶτα, πού εἴμεθα στὰ καλά μας. (Ταξι-
θετεῖ σκευὴ καὶ ἐπιπλά).

Εὐτύχιος.—Γι' αὐτὸ σας ἀρέσει. Ἄμα συνειθί-
σετε εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ βαρεθῆτε.

Οὐρανία.—Ὅ, τι συνειθίσει κανεὶς, τὸ βαρύνεται;

Εὐτύχιος.—Ἄν δὲν ἀξίζει τὸ πρᾶγμα τὸ ἴδιο.

Οὐρανία.—Κ' ἐγὼ τὸ φοβοῦμαι πολὺ. Ἄφ' οὗ
μάλιστα ἀπὸ τώρα ἢ προετοιμασία, ἢ προσδοκία,
μάρεσι καλλίτερα ἀπὸ τὴ συναναστροφή τὴν ἴδια.
Τὸ πιστεύετε;

Εὐτύχιος.—Ὡ, τὸ πιστεύω. Δι' ὅλας τὰς εὐ-
γενεὶς ψυχὰς, ἢ προσδοκία, τὸ ὄνειρον, εἶνε πλέον
ἀπολαυστικὸν ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν, ἀπὸ τὴν πραγ-
ματοποίησιν.

Οὐρανία.—Γιατὶ ἀρὰ γε;

Εὐτύχιος.—Ἡ ζωὴν φαντασίαν προεξοφλεῖ
κάθε εὐτυχίαν.

Οὐρανία.—(θέτονσα ἄνθη εἰς διαφόρους ἀνθο-
δόχους.) Γι' αὐτὸ ἤθελα ὅλα ὅλα τὰ πράγματα
νὰ μείνουν εἰς κατάστασιν ὄνειρου.

Εὐτύχιος.—Ὅλα;

Οὐρανία.—Ὅλα, σὺς βεβαίω.

Εὐτύχιος.—Καὶ ὅμως ὑπάρχουν μερικὰ πράγ-
ματα, πού οὔτε συμφέρει, οὔτε εἶνε δυνατόν νὰ
μείνουν ὄνειρα.

Οὐρανία.—Παραδείγματα χάριν;

Εὐτύχιος.—Πολλά. νὰ ἐξαφνα. Ἐγὼ εἶχα τὴν
ἐλπίδα καὶ τὸ ὄνειρο νὰ γένω γιατρός. Πῆγα,
ἔγεινα, ἔδωσα ἐξετάσεις, γύρισα, ἐπῆρα καὶ τὴν
ἄδειά μου. Τὸ ὄνειρο ἐτελείωσε· ἀλλὰ θὰ ἦτο
καλλίτερα νὰ μὴν εἶχε τελειώσει;

Οὐρανία.—Ἐτελείωσε, διότι δὲν εἴμποροῦσε νὰ
διαρκέσῃ. Ἄλλ' ἂν εἴμποροῦσε, θὰ ἦτο καλλίτε-
ρα. Σὺς ἀρέσει αὐτὸ τὸ ἄνθος;

Εὐτύχιος.—Θαυμάσιον. Ὅλα μᾶρουν τώρα.
Καὶ τὰ ἄνθη, καὶ τὰ πουλιὰ καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ
ἡ θάλασσα καὶ αὐτὲς ἀκόμη ἢ φραντζολίτσες
πού ἀγόρασε ὁ θεὸς γιὰ τ' ἀποφινὰ σάνδβιτς.
(Τὶς εἶδα ἔξω.)

Οὐρανία.—(μειδιῶσα) Κάθε τί στὴν ὥρα του.

Εὐτύχιος.—Κι' ἄλλο παράδειγμα: Ἐχετε τὴν
ἐλπίδα νὰ πάρετε τώρα γρήγορα μιὰ περιουσία.
Θὰ ἠθέλατε νὰ μείνετε αἰωνίως μὲ τὸ ὄνειρον;

Οὐρανία.—Νὰ σας πῶ τὴν ἀλήθειαν; Μὰ νὰ
με πιστεύσετε. Ἐδῶ ἐπέσατε ἔξω. Ἦθελα νὰ ἐ-
τελείονε τὸ ὄνειρον ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἡ
πραγματοποίησίν του.

Εὐτύχιος.—Μὲ ἄλλους λόγους νὰ διαψευσθῆ...

Οὐρανία.—Ναί.

Εὐτύχιος.—Μὰ πῶς;

Οὐρανία.—Τὰ χρήματα καὶ ἡ ἀγάπη εἶνε
δύο πράγματα, ὀλισσίδιου χωριστά. Καὶ μάλιστα
τὸ ἓνα ἐμποδίζει τὸ ἄλλο.

Εὐτύχιος.—Φοβεῖσθε μὴ χάσετε τὴν ἀγάπην,
ἂν ἔχετε χρήματα;

Οὐρανία.—Ναί, γιατί θὰ εἶμαι δύσπιστος εἰς
ὅλους. Καὶ ὁ δύσπιστος οὔτε νὰγαπήσῃ εἴμπορεῖ,
οὔτε νὰγαπήσῃ. Ἦ νομίζετε ὅτι μὲ θαυμάζουν αἱ
περιποιήσεις πού μου κάμουν συγγενεὶς καὶ φίλοι,
ἀπό τὸν ἔμαθαν... ὅτι...

Εὐτύχιος.—Αὐτὲς τίς ἰδέες σας τίς ἐνέπνευσε
ὁ Γεώργος. Μὴ τον ἀκούτε; ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ πο-
λὺ τὸ Γεώργο; ἀλλὰ εἶνε ὑπερβολικὸς.

Οὐρανία.—Λέτε;

Εὐτύχιος.—Ναί. Μερικὰ ἰδιαιτέρως περιστά-
σεις ἐπέδρασαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τον ἔκαμαν νὰ σκέ-
πεται ἔτσι... Κόλακες καὶ φιλοχρημάτοι ὑπάρχουν
εἰς τὸν κόσμον, ποῖος τὸ ἀρνείται; Ἄλλ' ἂν τὸ
ἀξίζετε πραγματικῶς, διατὶ νὰ μὴν πιστεύετε ὅτι
ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι ἱκανοὶ νὰ σας ἀγαποῦν
χωρὶς συμφέρον, χωρὶς ὑπολογισμὸν;

Οὐρανία.—Τὸ παραδέχομαι. Ἀλλὰ μίαν χρο-
σὴ ἀγγλὴ θαυμάζει τῶσον...

Εὐτύχιος.—Ὅλους; Δὲν κάμετε καμμίαν ἐξαι-
ρεσιν; (Τὴν κινεῖται. Τὰ βλέμματά των σφαι-
ρῶνται).

Οὐρανία.—Δὲν ἀλλάζομεν ὀμιλίαν;

Εὐτύχιος.—Φοβεῖσθε μὴπως σας παρεξηγή-
σω; Ἔστω.

Οὐρανία.—Ἐπήγατε περίπατον;

Εὐτύχιος.—Ναί.

Οὐρανία.—Τί ὥραία λιπαράδα σήμερα!... Ἐκά-
ματε καμμίαν κλήν συνάντησιν;

Εὐτύχιος.—Τί εἶδος συνάντησιν;

Οὐρανία.—Ξεῦρω γώ, εἰς τὸν περίπατον.

Εὐτύχιος.—Καί, θέλετε νὰ πῆτε.

Οὐρανία.—Ὅχι, τίποτε.

Εὐτύχιος.—Αὐτὸς εἶναι ὑπαινιγμὸς.

Οὐρανία.—Σεῖς πταίτε. Δὲν μου εἶπατε προ-
χθὲς ὅτι...

Εὐτύχιος.—Τί;

Οὐρανία.—Ὅτι ἐνδιαφέρεσθε γιὰ ἓνα πρόσωπο;

Εὐτύχιος.—Σὺς τὸ εἶπα..

Οὐρανία.—Γι' αὐτὴ λοιπὸν σας ρώτησα.

Εὐτύχιος.—(Ἐγείρομενος). Αὐτὴ δὲν βγήκε
σήμερα περίπατο.

Οὐρανία.—Ὡστε δὲν την εἶδατε σήμερα,

Εὐτύχιος.—Τὴν εἶδα.

Οὐρανία.—Εἰς τὸ παράθυρο; (μειδιῶ).

Εὐτύχιος.—Δὲν ἤξεύρω... Γιατὶ γελάτε;

(Ἀκολουθεῖ.)

H. ARDEL

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

(Ἰδε σελ. 63).

— Διατὶ ὁ Κ. Νωρῆ νὰ μὴ μοῦ ὀμιλήσῃ πρὶν
ἀποτείνῃ εἰς σὲ τὴν αἴτησίν του; Ἄρα εἶναι
γάλλος ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰ ἔθιμα τῆς
πατρίδος του.

— Ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι ἀγγλὸς... Θεῖα, ἤμουν τό-
τον εὐτυχὴς, μὴν ταρασσέτε τὴν εὐτυχίαν μου,
σὺς παρακαλῶ.

Ἐγονάτισεν ἐμπρὸς εἰς τὴν λαίδυ Ἐθάνς, μὲ
μίαν στάσιν προσευχῆς θωπευτικῆς. Ἡ λαίδη ἔ-
στειλεν ἐπάνω τῆς ἓνα βλέμμα ἀνεκφοράστου τρυ-
φερότητος, ἂν καὶ ἡ μορφή τῆς εἴμεινε σκεπτικῆ,
καὶ ἀλλαγμένη ἀπὸ μίαν συλλογὴν.

— Παιδί μου, κανεὶς περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ δὲν
ἐπιθυμᾷ αὐτὸν τὸν γάμον. ἀλλὰ ὅλο αὐτὸ εἶναι
πολύ ξαφνικόν... γνωρίζεις τόσο λίγο τὸν Κ. Νωρῆ.

— Τόσο λίγο! ἀγαπητὴ θεῖα. δύο μῆνες τώρα
βλεπόμεθα καθὲ μέρα!

— Ναί... ἔχεις δίκαιον... Καὶ ὅμως, πραγματι-
εἴμεθα ξένοι ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον.

Καὶ τόσον σιγὰ ὥστε νὰ μαντεύσῃ μᾶλλον
πρὸσον ἤκουσεν ἡ Λαίαν, ἐτελείωσε τὴν φράσιν τῆς:

— Προέβλεπα πῶς αὐτὸ θὰ συνέβαινε, ἦτο
μοιραῖον. Αὐτὸς ἢ ἓνας ἄλλος...

Ἐσιώπησεν ἐπὶ τινὰ δευτερόβλεπτα, ἔπειτα ἐπα-
νέλαθεν ἡσύχως.

— Πές μου πῶς συνέβη μεταξύ σας τὸ πρᾶγμα;

Καθημένη πρὸς τοὺς πόδας τῆς λαίδυ Ἐθάνς
ἡ Λαίαν ἤρχισε νὰ διηγῆται. Ἡ θεῖα τῆς τὴν ἤ-
κουσε, μὲ τὴν κεφαλὴν ὀλίγον γυρμένην πρὸς τὰ
ἐμπρός, καὶ μὲ τὴν μορφήν ὄχι πρὸς τὸν συνή-
θους. Καὶ ὅταν ἡ κόρη ἐσιώπησε:

— Πιστεύω, ὅτι ὁ Κ. Νωρῆ σ' ἀγαπᾷ, παιδί
μου, καὶ ἐλπίζω νὰ γίνῃς σύζυγός του, ναί, τὸ
ἐλπίζω, εἶπε, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς
Λαίαν.

Θὰ ἔλεγε τις ὅμως ὅτι εἶχε μίαν κρυφὴν
ἀμφιβολίαν διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐλπί-
δος, πού ἐπρόφεραν τὰ χεῖλη τῆς. Ἀλλὰ δὲν
ἐπρόσθεσε λέξιν πλέον, διὰ νὰ μὴ ταραξῆ τὸ
παιδί.

V

Καμμία σπουδαία ἀνησυχία δὲν ἐτάραξε τὴν καρ-
δίαν τῆς Λαίαν καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν συνδιαλέξιν.
Καὶ ὅμως τὰπομεσήμερο τῆς ἰδίης ἡμέρας ὅταν
ἔμεινε μόνη (ἡ λαίδυ Ἐθάνς μετέβη εἰς τὸ Μοντρέ
ὅπου τὴν περίμενε μίαν φίλη τῆς πάσχουσα) ἓνα εἶδος
ἀγωνίας ὅπως διόλου ἀδικαιολογήτου τὴν ἐκυρίευσεν
ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀλλοκότου
συμπεριφορᾶς τῆς θεῖας τῆς... Ἐὰν ὁ Ροβέρτος ἦτο
πλησίον τῆς, βεβαίως θὰ ἐξηλείφετο τάχιστα ἡ ἐν-
τύπωσις αὐτῆ. Θὰ ἐδοκίμαζεν ἐκ νέου τὴν ἐμπιστο-
σύνην, τὴν ὁποῖαν τῆς ἐνέπνευσε ἡ πεποίθησις ὅτι τί-
ποτε πλέον εἰς τὸν κόσμον δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς
χωρίσῃ.

Ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν τῆς
ἔδωκεν τὴν χαρὰν ἐκείνην πού δὲν θὰ ἐτόλμα κἄν νὰ
ὄνειρευθῆ, καὶ πού τὴν ἄρνηεν, οὕτως εἶπειν, παρα-
ζλισμένη σὴν ἀπὸ ὄνειρον πού ἐφοβεῖτο ὡς ἐξ ἐν-
στάτου μὴπως διαλυθῆ. Δὲν ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ
τὴν λαίδυ Ἐθάνς εἰς τὸ Μοντρέ, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἐφο-
βεῖτο πᾶν ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν περισπάσῃ ἐπάνω εἰς
αὐτὴν τὴν ἀτελείωτην εὐτυχίαν πού τὴν ἐγέμιζεν ὁ-
λόκληρον. Ἀλλὰ τώρα καθήμενη σκεπτικῆ εἰς τὸ
δωμάτιόν τῆς, ἀνίκανος διὰ πᾶσαν συνεχῆ ἐνα-
σχόλησιν, ἐλυπεῖτο σχεδὸν πού ἦτο μοναχὴ τῆς·
τὴν κατέλαβεν ἡ ἀνάμνησις τοῦ βλέμματος μὲ
τὸ ὅποιον τὴν περιέβαλεν ἡ θεῖα τῆς, μισὴν
ὥραν πρὶν, ὅτε ἐφευγεν ἓνός βλέμματος περιλύ-
που, τρυφεροῦ, περιφρόνου, τὸ ὅποιον ἀποτόμως
τῆς ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν ὅλας τὰς λεπτομερεῖας
τῆς πρώτης ἐκείνης συνδιαλέξεως.

Καὶ τὴν ἐτάραξεν περισσότερον τὸ βλέμμα ἐ-
καίνο διότι δὲν ἦτο ἡ πρώτη φορά πού τὸ πα-
ρητήρει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς θεῖας τῆς. Εἰς
μερικὰς περιστάσεις ἤδη, τὸν περασμένον χρόνον

πού έπρόκειτο πάλιν δι' ένα συνοικέσιον μέ κάποιον, ή Λίλιαν τό ένθουμήθη γεμάτον από τήν ιδίαν συγκινητικήν περιπάθειαν. Κκι άορίστως, συγκεχυμένως έσχημάτιζεν ήδη τήν πεποιθήσιν ότι τής έκρυπτον κάτι πού άπέδλεπεν αύτήν, κκι κάποιον θλιβερόν μυστικόν, κατá πᾶσαν πιθανότητα. Ποιον άρά γε;

— Μήπως ύπήρχεν άληθώς λόγος πού έμπορούσε νά έμποδίση τόν γάμον μου μ'έκειναι; έσκέφθη άκρινιδίως. Κκι αύτό άρά γε νά έσκέπτετο ή θεία Κκιτή όταν μ'ήκουε τό πρωί;

Έπειτα ήρχισε νά γελά με τόν παράλογον αύτόν φόβον, κκι τά βλέμματά της έπεσαν τυχαίως επί μικράς εικόνας τής μητρός της, ήτις κατείχε πάντοτε τήν τιμητικήν θέσιν εις τό δωμάτιόν της. Τί μελαγχολικήν έκφρασιν είχε τό εύμορφον έκείνο πρόσωπον, τού όποίου από μνήμης έμπορούσε νά παραστήση τά έλάχιστα χαρακτηριστικά! Ποια λοιπόν θλίψεις κατέβηλον τήν νεαράν έκείνην γυναίκα, ώστε νά δάσωον εις τό στόμα της έκείνο τό κάτι άπείρως περιλυπον, κκι νά θολώνουν κατ' αύτόν τόν τρόπον τά βαθυνάνά της μάτια, όμοια μέ τής Λίλιαν, κκι νά τής πάρουν τέλος κκι τήν ζωήν, κατ'αυτετριμμένην, ένώ, νέα άκόμη, ήτο τόσο εύθυμος κκι εύτυχής... Αυτό ή Λίλιαν τό έγνωρίζε καλά, ή γραία Βέσση τής όμιλούσε συχνά γιά τή μητέρα της...

Τώρα, μέ μίαν πληκτικήν όξυδερκείαν έδιάζε τόν έαυτόν της νά ένθουμήθη τας μικροτέρας λεπτομερείας τού παρελθόντος, άρου τήν έκυρίευσεν έκ νέου ή σαληρά ιδέα ότι ή λαίδυ Έθνας είχε βεβαίως ίσχυρούς λόγους νά θεωρή δύσκολον τόν γάμον της μέ τόν Ροβέρτον. Κκι τόσοον πόναν τής έπραξέναι αύτή ή σκέψις ώστε ήρχισε νάναζήτη μέσα εις τήν μνήμην της τά άπώτερα έπεισόδια τής ζωής της διά νά βεβαιωθή, υπό τής έναργείας τών γεγονότων, ότι δέν είχε τίποτε νά φοβηθή.

Τότε μικρόν κατá μικρόν ένθουμείτο χίλια λησμονημένα πράγματα, εικόνας πού έκοιμώντο εις τήν μνήμην της πρό χρόνον. Μία προσάντων άνάμνησις ήνωρθούτο έπιμόνως έμπροστά της: ή μητήρ της, ώχροτάτη, ζαπλωμένη επί ενός διβανίου, μέ κλειστά τά ματόφυλλα, μέ δάκρυα στά ισχνά της μάγουλα κκι έπαναλαμβάνουσα λέξεις πού είχαν έντυπωθή άνεξελείπτως εις τήν παιδικήν της φαντασίαν: «Μ'έκαμε πολύ νά ύποφέρω, είμαι πολύ άδύνατη, δέν άντέχω πλέον».

Ποιον άρά γε νά έννοούσεν ή μητέρα της; Η Λίλιαν άνετριχίασε. Έπρόκειτο λοιπόν διά τόν πατέρα της; Έκείνου, ποτέ δέν ήκουσε νά προφέρουν τόνόμά του. Ητο συνειθισμένη από τά παιδικά της χρόνια νά προσεύχεται καθεμέρα δι'έκείνον. Άλλά σχεδόν τίποτε δέν έγνωρίζε περί αύτού, κκι ούτως είπειν έξ ένστίκτου άπέφευγε πᾶσαν διά λογαριασμόν του έρώτησιν. Ένόησε,

κατá μικρόν, ότι δέν είχε κατastήση εύτυχή τήν μητέρα της, κκι ότι μάλιστα τούς ήτο άδύνατος ό κοινός βίος. Αύτός άρά γε κκι σήμερα ήτο έκείνος πού ήρχετο νά σπάση τήν εύτυχίαν τού τέκνου, όπως άλλοτε κατέστρεψε κκι τής μητέρας;

Τί τρέλλα! Δικαί νά ύποθέτη τέτοια πράγματα; Δίψα τήν κατέλαθεν όμως νά βεβαιωθή έξ όλοκλήρου, νάκούση κάποιον νά τήν διαβεβαιώση ότι όλη αύτή ή άνησυχία της ήτο καθαρώς παιδαριώδης. Άλλά εις ποιον νάπευθυνθή, ποιον νά έρωτήσει διά νάπαύση τήν βεβαιότητα πού τόσοον διαπύρως έπέθει; Τήν λαίδυ Έθνας ούτε κκι τό έσκέπτετο δέν θά έπέτρεπε νά τής κάμουν διάλου λόγον διά τό παρελθόν, τό όποιον έφάνετο πως τήν άφισε τόσοον θλιβεράς άνάμνησεις: τό όνομα τής Βέσσης διήλθε τόν νοόν τής Λίλιαν. Δέν ήτο δι' αύτήν ύπηρέτρια ή άρροσιωμένη έκείνη γραία, πού τήν είδε από τόσο παιδάκι, πού ήγάπησε τήν μητέρα της κκι δέν τήν έγκατέλειπεν ως τήν τελευταίαν της ώραν... Ζωηρώς έσηκώθη διά νά τήν προσκαλέση... Άλλ' έπειτα ήρχισε νά χτυπά ή καρδιά της, σαν νά ήγγιζεν ίερά άντικείμενα τών όποίων ή άφή έμελλε νά είναι θανάσιμος... Έκοίταξε τό έκκερεμές κκι είπει:

— Όταν σημαίνουν πέντε, θά προσκαλέσω τήν Βέσσην.

Κκι έμεινεν όρθή, άκίνητος πρό τού παραθύρου, μέ τούς όφθαλμούς στριγγμένους επί τής κυανοφαίου όμίχλης πού έσκέπαζε τάκρα τού όρίζοντος. Η σκέψις της έφυγεν κκι πέραν τού άραιού έκείνου παραπετάσματος, πρός τήν Γενεύην, όπου εύρίσκετο τόρα έκείνος, όπου έσκέπτετο δι' αύτήν. Τί θά έλεγεν άν έγνωρίζεν ότι εύρίσκετο τόσοον τετραγυμένη κκι εις τόσοον περιλυπον κατáστασιν!

Τήν συνέφερε πάλιν ό κρυστάλλινος ήχος τού έκκερεμού πού άντήχησε μέσα εις τό δωμάτιον. Δέν έδίστασε καθόλου πλέον, ήμιάνοιξε τήν θύραν κκι έφώνηξε:

— Βέσση, Βέσση!

Η γραία, πού ειργάζετο εις τό πλαινόν δωμάτιον, έσήκωσε τά μάτια της κκι ένα χαμόγελον έφαιδρυνε τήν γαλήνιόν της μορφήν εις τήν θέαν τής κόρης.

— Τί τρέχει, άγάπη μου;

Η Λίλιαν, άν κκι τόσοον ειλικρινής κκι άδαλος, έδίστασεν όμως τί έπρεπε νά είπῃ.

Κκι, ένθ' έσκέπτετο νά φέρῃ τήν Βέσσην εις τό δωμάτιόν της διά νά τής όμιλήση μέ όλην τήν έλευθερίαν, άπεκρίθη χωρίς νά έχῃ τήν σκέψιν της εις τούς λόγους της.

— Βέσση, θέλεις νά έλθῃς νά βάλῃς όλίγους πούντους εις τήν ταντέλλαν τού φορέματός μου;

(Ακολουθεί).

Κκι βέβαια όταν καταντήση ό άνδρας νά θεωρη τήν γυναικα ίσην του, θά έχῃ κκι τό δικαίωμα νά τής φέρεται όπως σ'έναν όμοιον του: θά τού επιτρέπεται έξαρνα νά καθεται άντίκρυ της πόδι άπάνω στό πόδι κκι, έφ' όσον ή οικειότης προχωρεί, νά τής μιλή κκι φέρεται άναλόγως ως πρός άνδρα.

Αύτή είναι ή σπουδαιότερα, φυσική άλλωστε, αντίδρασις κατá τής χειραφετήσεως, κκι τής άντιδράσεως ταύτης τά όπλα έξ ήμισείας, θαρρώ, θά παράσχουν άνδρες κκι γυναίκες. Δηλαδή, όταν ή γυναικα άρχίσῃ νά έξασκή έπαγγελματα, εις τά όποια τά συμφέροντά της θά έλθουν εις σύγκρουσιν μέ τά τού άνδρός, φυσικῶ τῷ λόγω θά έπέλθῃ ό φυλετικός άνταγωνισμός, εις τόν όποιον ό μέν άνήρ θά άντισταθῃ γερά, γιατί είναι συνειθισμένος από τά καθημερινά μαθήματα πού τού διδαι ή προμήθεια τού έπισουσίου, ένώ ή γυναικα, τό φύσει λεπτόν κκι ευαίσθητον κκι, ότι τρυφερόν θέλετε, πλάσμα, άγνωστον άν θά βραστάξῃ, γιατί δέν θά έχῃ τό παντοδύναμον όπλον της, τά δάκρυα.

Άλλά ή γυναικα είναι άρκετά έξυπνη, ώστε πολύ καλά έμπορεί νά νιώσῃ τό συμφέρον της. Άρου λοιπόν μέ τόσοον εύκολίαν, μέ ένα βλέμμα, μέ ένα τίποτε, μπορεί, όσο λιθωνωτό θέλει νά τής κάψουν στά πόδια της, ποία της ή άνάγκη νά επιδιώκῃ άσυγκρίτως δυσκολώτερα μέσα, μέ τά όποια πολύ όλιγωτέρων πρακτικῶν ώφέλειαν έμπορεί νάχῃ.

Τό βέβαιον είναι ότι ή άμερικανική άνατροφή τών γυναικῶν ήνάγκασε τούς άνδρας νά ήναι όλιγωτέρων λεπτοί συγκριτικῶς παρ' όσον ήσαν προηγουμένως.

Άς τό καλοσκεφθούν. Στην Εύρώπη άρχισαν τά παράπονα: κκι συνέπειαι καταντούν ψηλαρηταί.

Ίσως λοιπόν έν από τά παράδοξα κατ'ορθώματα τού αιώνας μας θά ήναι ή έντελής κατάργησις αύτης τής χιμαρικῆς μέθας, κκι έτσι μπῃ πάλιν διά παντός ή γυναικα στό χρυσό κλουβί της, τό όποιον όμως είναι πολύ εύρωγρότερο από τό έλεύθερο μέρος, όπου σαπίζουν οι άνδρες.

Κκι άλλο παράδοξο.

Στήν Βοστώνη τά μέλη μιᾶς παγοδρομικῆς λέσχης παρετήρησαν, ένθ' γλυστρουσαν στόν πάγο μιᾶς λίμνης, κκι σημεία, τά όποια έμοιαζαν σαν μεγάλες άερόφουσκες.

Ένας έξ αύτῶν έτρέπησε έπάνω από ένα τέτοιο σημείο τόν πάγο κκι έπαρουσίασε άναμμένο σπέρτο. Άμέσως τό άέριον, πού έβγαίνει από εκεί, άναψε μέ άρκετή φλόγα.

Τό ίδιο πείραμα έκαμε κκι ό Κ. Ρέμσεν μέλος τής εκεί Άκαδημίας τών έπιστημῶν, τό

όποιον τόν έκαμε νά συμπεράνη, ότι τό άέριον έκείνο ήτο ύδρογόγον προερχόμενον από τήν σφύριν τών φυτικῶν ουσιῶν, κκι όποια εύρίσκοντο εις τό βάθος τής λίμνης.

Λέγει λοιπόν ό αύτός φυσιολόγος, ότι αύτό έμπορεί νά χρησιμεύσῃ ως μέσον φωτισμού, σχεδόν άνέξοδο, διά τούς διοργανωτάς τών παγοδρομικῶν έσπερίδων, άρκεί μέ τρόπον νά κατ'ορθωθῃ ή βαθμιαία κλύσις τού άερίου, τό όποιον παράγεται τοιουτοτρόπως κκι τό όποιον είναι εις πολύ συμπυκνωμένην κατáστασιν.

Δέν τελειώνουν έδώ τά παράδοξα.

Στήν Δουσελδέρφ ή άστυνομία συνέλαθεν έναν ιατρό πού θεράπευσε έν έκατομμύριο άσθενείς... κκι ξεπάστρεψε δέκα φορές τόσοος.

Ήταν πρακτικός κκι έξυπνος άνθρωπος. Σκέφθηκε δηλαδή ότι, άρου είνε άνάγκη τού επαγγελματος νά ξεπαστρεύῃ περισσοτέρους άρ' όσους ιατρεύει, αύτό μπορεί νά τό κατ'ορθωσῃ κκι χωρίς νά λάβῃ τόν κόπο νά ιδρώσῃ κκι νά έξεταζῃ σφυγμούς κκι θερμοκρασίας. Κούστησε λοιπόν ένα ιατρικό γραφείο, όπου άπευθύνοντο έγγράφως όλοι οι άσθενείς άποστέλλοντες συγχρόνως κκι τήν κοίρα των. Εκεί είχε μερικούς γραφείς, οι όποιοι εις τόν καθένα στέλλαν από μία συνταγή στά τυρά άπό τις πολλές, πού είχαν εκεί αντιγραμμένες. Έξαρνα λοιπόν σ'έναν, πού τού πονούσε τό δόντι τού στέλλαν ιατρικό γιά τό στομάχι, (αυτό λιγάκι ταιριάζει, ε; ή πείνα συχνά γεννά τόν πονόδοντο στά νεύτρα) κκι ούτω καθ' έξῆς κκι έτσι, έπειδή κκι ή ιατρική είναι σαν τήν τύχη τυρλή, έσκότωσε κκι πολλούς μέ έτυχε κκι νά ιατρεύῃ μερικούς. Κάμποσον καιρό έξικολουθούσε νά παρέχῃ τας ιατρικάς του ίπηρεσίας έως ότου τό μυρίσθηκε ή άστυνομία κκι τόν έβαλε στό φρέσκο.

Ο δικηγόρος, πού άνέλαβε τήν υπεράσπισίν του, κατέθεσε πεντακοσίας εύχαριστηρίους έπιστολάς άνθρώπων πού έθεράπευσε. Άγνωστον όμως άν θά κατ'ορθωσῃ νά τόν σώσῃ τόν άθωο πελάτη του. Κκι όλα αύτά γιάτί; γιά τήν στρεβλή ιδέα τού κόσμου, πού θαρρεί πως οι ιατροί μας όφείλουν νά ύποβάλλωνται στην χειραψία έκείνη, τήν εξέτασι τού σφυγμού. Ίσως όμως τόν καταδικάσουν νά πάῃ νά πιάσῃ τώρα τό χέρι τών άσθενῶν του, άρου έλησμονήσῃ νά τό κάμη προηγουμένως, διά νά συμπληρωθῃ ούτω ή θεραπεία κατá τούς κανόνες της: διότι, θαρρώ, μόνον αύτό δέν έκαμε: όσον δέ άφορᾷ τήν λοιπή διάγνωσι κκι τόν διορισμόν τών φαρμάκων κκι οι πλείστοι τών λοιπῶν συναδέλφων του δέν διαφέρουν άπ' αύτόν κατá πολύ.

Κκι άλλο:

Βρήκαν τελευταίως στην Ουασιγκῶνα μαργαρι-

τάρι (ούχι ἐντός τῆς πόλεως δηλαδή κατὰ τὸ εὐαγγελικόν: μαργαρίτην ἐν τῷ βορβόρῳ) φυσικώτατον, μεγάλο πᾶν αὐτό. Τὸ χρώμα του εἶναι πολὺ ἔμορφο.

Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἐκεῖνοι, πού τὸ ἐπέξεργάστησαν παρετήρησαν ὅτι ὁ πυρήν, ἡ καρδιά του μ' ἄλλους λόγους, ἦταν ἀπὸ κερὶ. Αὐτὸ δικαιολογεῖ τὰς παρατηρήσεις, πού γίνονται ἀπὸ πολλοὺς, ὅσῃ πλείστα εἰδύλλια, πῶς τὰς ἔμορφιας ἡ καρδιά δὲν τὴν μοιάζει.

Ἔως ἐδῶ τὰ πράγματα πηγαίνουν ὀμαλωτάτα. Ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἐννοοῦν νὰ μὴ σώσουν ποτέ τὰ παράδοξα τῶν παραδόξων των.

Ἔτσι λοιπὸν ἰδρύθη (μὰ δὲν τὸ πολυπιστεύω) ἑταιρεία μὲ σκοπὸν νὰ κάμῃ πειράματα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τέτοια λαμπρὰ μαργαριτάρια τεχνητά.

Θὰ ἐπιτύχῃ θερῶν, γιατί δὲν σπανίζουν οἱ τεχνητῆς ἔμορφιας δίγως καρδιά.

Ἀκόμη ὅμως, φαίνεται, δὲν ἀπεφασίσθη μὲ τί τρόπο θὰ ἐνεργῇ.

Ἦσως θὰ σπεύρῃ ἀπειρα κερνίκα σφαιρίδια εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὀκεανὸν ἢ... στείλῃ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἐφοδιασμένους μὲ σφαιρίδια διὰ νὰ κεραιολογοῦν πᾶν ἀνοίγουν τὰ στρεῖδια νὰ τὰ ρίξουν μέσα τους (ὄχι τὰ στρεῖδια μέσα τους, νὰ συνεννοῦμεθα).

Ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ καλὴ ἐπιτυχία.

Αἱ ἐξομολογήσεις στεριεύουν τὴν καρδιά.

Μεταξὺ δύο φίλων :

— Τί σοῦ κατέθηκε νὰ νυμφευθῆς τὴν ἀδελφὴν τῆς μακαρίτιδος συζύγου σου ;

— Γιὰ νὰ μὴν ἔχω δύο πεθερές.

Γ. Ι. Κάρ.

Τὰ ζῶα εἰς τὸ θέατρον. — Μόλις παρήλθον δέκα τρεῖς ἔτη ἀπό τῶν οἱ κ. κ. Βέρν καὶ Δενερύ, παρέστησαν τὸ πρῶτον ἀπὸ μίαν σκηνὴν τῶν Παρισίων τὸν Γέροντ τοῦ κάμου εἰς 80 ἡμέρας δράμα εἰς πράξεις 5 καὶ 15 εἰσόδους. Ἡ ἐπιτυχία ἦτο τοιαύτη ὥστε μετὰ 500 παραστάσεις δὲν ἤλαττώθη. Ποιὸς ἀρὰ γε εἶχε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν δόξαν τῆς καταπληκτικῆς ταύτης ἐπιτυχίας; Ὁ Ἰούλιος Βέρν, ὁ ἐφευρέτης τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων συμβάντων; Ὁ Δενερύ, ὁ γηραιὸς κατασκευαστὴς δραμάτων, ὁ ἑκατοντάκις χειροκροτηθεὶς; Ἡ τέχνη, ἡ ὠραιότης καὶ ἡ πεποιθήσις τῶν ἡθοποιῶν;

Ὅχι, τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐφείλκε τὰ πλήθη, τὰ ὅποια ἤρχοντο διὰ νὰ θαυμάσουν τὸν... ἐλέφαντα.

Γιὰ φαντασθῆτε, ἑλέφας, ἀληθινὸς ἑλέφας, ζωντανὸς, ἀπὸ κρέας — καθὼς λέν τὰ παιδιὰ. Ἐλέφας ὁ ὅποιος καθὼς ὑμεῖς καὶ ἐγώ, ἔτρωγε, ἔπινε, ἐκεί-

μᾶτο. Μόνη ἡ εἰσαγωγή τοῦ κολοσσοῦ τούτου ἔφθανε νὰ κινήσῃ τὸ προσοδοφόρον ἐνδιπνέρον τοῦ πλήθους. Εἶχαν ἰδεῖ εἰς τὴν σκηνὴν γάτες, σκυλιὰ, περιστέρια, κατσίκες. Ἀλλὰ ἐλέφαντας ποτέ!

Καὶ ὅμως ἡ ἰδέα νὰ παρουσιάζουν ζῶα ἐπὶ τῆς σκηνῆς δὲν εἶναι νέη, βεβαίως, καὶ ὁ πρῶτος ὁ ὅποιος ἐτόλμησε νὰ τὸ κάμῃ δὲν εἶναι οὔτε ὁ Βέρν οὔτε ὁ συνεργάτης του, οὔτε ὁ Κορνιάρ ἀλλὰ αὐτὸς ὁ μέγας Κορνίλιος.

Ἐνεκεν ἐκτάκτων περιστάσεων ἔγραψε τὴν Ἀδρομέδαρ, δράμα εἰς τὸ ὅποιον ἄλογον ζωντανὸν ἐπεδύθη τὸ σχῆμα τοῦ Πηγάσου. Διὰ νὰ ἀναγκάσουν τὸ ἄλογον νὰ κάμῃ ἐπιτυχῶς τὰ ἀπειτούμενα ἄλλα καὶ νὰ χιλιμυρῶν ἐπιτυχῶς. Τὸ ἄφιναν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας νηστικόν. Ὅταν παρουσιάζετο εἰς τὴν σκηνὴν μὲ τὴν ποιητικὴν του περιβολὴν (τὰ πτερὰ καὶ τὴν πείναν) ὑπάλληλος τοῦ θεάτρον ἐκσοκνίζεν εἰς τὰ παρασκήνια κρητάρη. Φωνάζετο τὴν ἐπιτυχίαν! Καὶ τοῦτο εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου.

Ε. Π.

Ἀλληλογραφία.

1. Ἐλλογιμώτατον κ. Α. Δ. εἰς Ὁδὴ σ σ ὄν. — Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἡ τιμὴ νὰ ἔγωμεν τοιοῦτους ἀναγκάστως εἶναι μεγάλη. Σὺς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ὑπόσχεσιν καὶ περιμένομεν ἀνυπομονῶς.

2. κ. Χαρ. Ρόβ., ἐνταῦθα. — Δεῖ εἶναι δυνατόν νὰ περάσετε ἀπὸ τὸ γραφεῖον ὅπως νὰ συνεννοηθῶμεν διὰ μερικὰ σημεῖα ;

3. κ. Α. Γιαν. εἰς Ἀγκυρὰν. — Βεβαίωτατα δεγόμεθα γνώμας περὶ τροποποιήσεων. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνεργείας.

4. Εὐσεβῆ — ἐνταῦθα. — Περὶ τῶν εἰκόνων τοῦ ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Πτωκοκομείῳ παρεκκλησίῳ τῶν ὁρθόδοξων μαθητῶν ἐστὶν ἔργον τοῦ εἰς Ἄγιον Ὄρος εἰς τὴν Σκήτην τῶν Καυσοκαλυβίων μοναχοῦ κ. Γεωργίου. Ὁ ὁσιώτατος κ. Γεώργιος ἀνήκει εἰς σύνολον ἀγιογράφων, τὸ ὅστις εἰς ὅλον τὸ Ἄγιον Ὄρος καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν ἔλην ἀκόμη γνωρίζουσι μὲ τὸ ὄνομα τῶν Ἰωασσαφαίων. Αὐτὸ τὸ σύνολον τῶν Ἰωασσαφαίων — ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν πρὸς τὸ παρὸν — σχηματίζει σχολὴν ζωγράφων, τῆς ὁποίας τὰ ἔργα θεωροῦνται — διότι καὶ εἶναι — μοναδικά. Δικαίως δὲ καὶ ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν Β', ὁ ὁ βραβεύων τοὺς ἀρίστους ἐπιστήμονας καὶ τοὺς ἐμπνευσμένους τεχνίτας, ἐτίμησε τὸν ἀγιογράφον μοναχὸν Γεώργιον διὰ τοῦ παραστήμου Ὀσμανιῆ Δ' τάξεως. Περὶ τοῦ καλλίου τῶν Ἰωασσαφαίων, ὡς καὶ τῆς ζωγραφικῆς σχολῆς των, ἡ «Φιλολ. Ἠχώ» θὰ δημοσιεύσῃ εἰς προσεχῆς συλλάβιον μικρὸν σημεῖωσιν, τὴν ὅποιαν ἔδωκεν εἰς τὴν διεύθυνσιν ὁ προχθὲς ἐπανελθὼν ἐξ Ἄγιου Ὄρους φίλτατος Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

5. κ. Αἰθὴν Κ. Ἐνταῦθα. — Εἶναι καλὸς ὡς ἡθογράφημα ὁ «Γεώργιος» σας, ἀλλὰ θὰ μεταβάλαμεν τὴν ἀλληλογραφίαν μας εἰς κριτικὴν διὰ νὰ ἐξηγήσωμεν ἀκριβῶς γιατί δὲν μας κάνει δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡβελήσωμεν νὰ σᾶς ἰδοῦμεν διὰ νὰ συνεννοηθῶμεν προρορικῶς διὰ μερικὰ πράγματα ταῦτα κατόπιν τῆς δευτέρας σας ἐπιστολῆς.